

Огляд світового ринку олійних культур (інфографіка).

Ринок рослинних олій характеризується високою динамікою розвитку, так за останні три роки щорічне збільшення виробництва становило близько 6%. В загальному сенсі, таке збільшення стимулювали зростаючі харчові потреби населення та стрімкий розвиток біодизельної промисловості. В натуральних величинах валове зростання обсягу виробництва насіння соняшнику протягом 2008/09МР – 2014/2015МР збільшилось до 39,98 млн. тонн (на 6,9 млн. тонн або 19,34%) (див. табл. 1.1, діаграма 1.1). Проте, у 2013/14 звітному періоді було зібрано 42,44 млн. тонн. – рекордний за всю історію урожай, що більше 19,17% від попереднього періоду. Протягом перших п'яти місяців 2015/16МР обсяги виробництва насіння соняшнику в світі суттєво не змінилися і залишаються на рівні 39% (див. табл. 1.2, діаграма 1.2).

Соняшникова олія є однією з основних рослинних жирів у світі на її частку припадає 8-9% виробництва рослинних олій (див. табл. 1.3, діаграма 1.3), проте з грудня по березень 2015/16 МР його частка серед олійних культур скоротилась і не перевищує 7,5% (див. табл. 1.4, діаграма 1.4). Слід відзначити, що наведені вище дані є свідченням того, що світові ринки соняшникового насіння одночасно з соєю, рапсом та ядрами олійної пальми показують протягом останніх років значне зростання. В свою чергу, ринки арахісу, насіння бавовни, копри демонструють відносно стабільність.

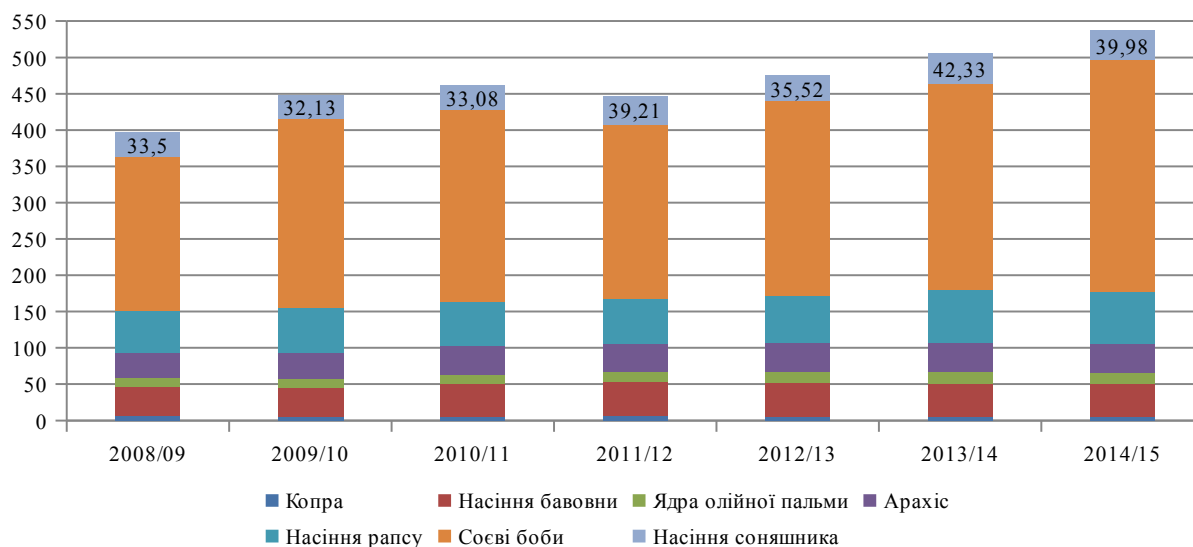
Високі темпи росту потребують адекватного забезпечення сировиною. За останні 40 років в світі посівні площі під насінням соняшнику збільшились майже у 2,5 рази, з 9 млн. га на початку 70-х років минулого століття до 22-23 млн. га у останні роки. Але тут слід зауважити, що після того як у 1995/06 МР посівні площі сягнули позначки в 20 млн. га, їх темпи росту сповільнились (табл. 1.5). При цьому суттєвого збільшення врожайності також не спостерігається, з 2008/09МР по 2014/15МР даний показник знаходився в межах 1,27-1,9 т/га. Такі обставини формують певний дефіцит сировини, посилюють конкуренцію за неї між виробниками олій та піднімають ціни.

Таблиця 1.1

Світове виробництво олійних культур протягом 2008/09 – 2014/2015 звітних періодів у натуральних та відносних величинах

	2008/09		2009/10		2010/11		2011/12		2012/13		2013/14		2014/15	
	млн. тонн	%	млн. тонн	%	млн. тонн	%	млн. тонн	%	млн. тонн	%	млн. тонн	%	млн. тонн	%
Копра	5,88	1,48	5,71	1,28	5,79	1,26	5,59	1,25	5,79	1,22	5,43	1,07	5,43	1,01
Насіння бавовни	41,08	10,36	39,47	8,82	44,41	9,63	48,02	10,74	46,15	9,71	45,68	9,04	44,34	8,26
Ядра олійної пальми	11,75	2,96	12,43	2,78	12,99	2,82	13,86	3,10	14,88	3,13	15,74	3,11	16,29	3,04
Арахіс	34,89	8,80	36,16	8,08	39,84	8,64	38,46	8,60	40,45	8,51	41,12	8,14	39,41	7,34
Насіння рапсу	57,82	14,58	61,06	13,64	60,56	13,14	61,46	13,75	63,62	13,39	71,96	14,24	72,12	13,44
Сосві боби	211,60	53,36	260,60	58,23	264,35	57,34	240,43	53,78	268,82	56,57	283,12	56,02	319,00	59,45
Насіння соняшника	33,50	8,45	32,13	7,18	33,08	7,18	39,21	8,77	35,52	7,47	42,33	8,38	39,98	7,45
<i>Всього</i>	396,52	100	447,57	100	461,02	100	447,03	100	475,23	100	505,37	100	536,56	100

Діаграма 1.1. Світове виробництво олійних культур протягом листопада – березня 2015/16 звітного періоду в натуральних величинах, млн. тонн

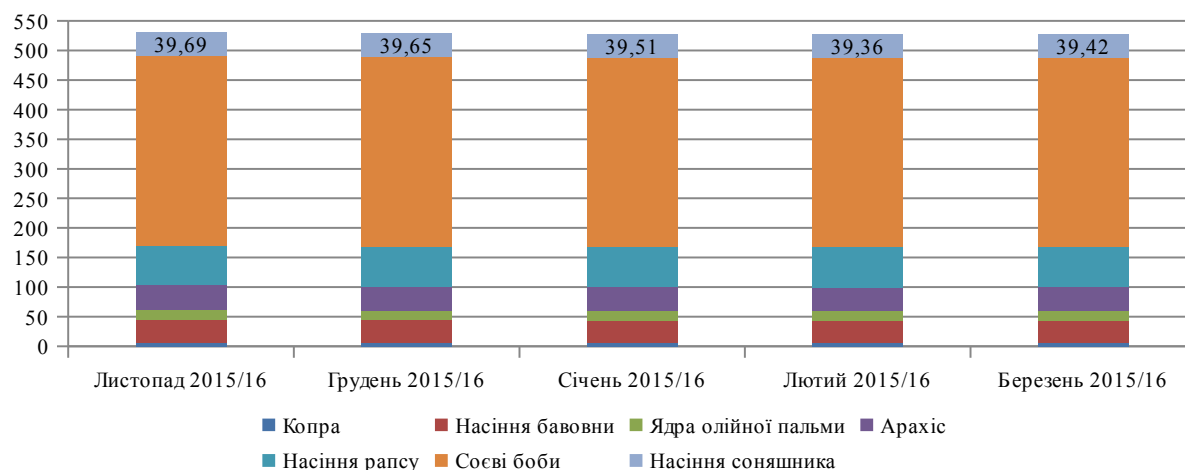

Таблиця 1.2

Світове виробництво олійних культур протягом листопада – березня 2015/16 звітного періоду у натуральних та відносних величинах

	Листопад 2015/16		Грудень 2015/16		Січень 2015/16		Лютий 2015/16		Березень 2015/16	
	млн. тонн	%	млн. тонн	%	млн. тонн	%	млн. тонн	%	млн. тонн	%
Копра	5,51	1,04	5,51	1,04	5,51	1,05	5,51	1,04	5,51	1,05
Насіння бавовни	39,77	7,49	38,87	7,35	37,90	7,19	37,82	7,17	37,84	7,18
Ядра олійної пальми	17,09	3,22	16,49	3,12	16,52	3,14	16,43	3,12	16,33	3,10
Арахіс	40,79	7,68	40,79	7,71	40,78	7,74	40,07	7,60	40,62	7,71
Насіння рапсу	67,09	12,64	67,54	12,77	67,72	12,85	67,68	12,83	67,45	12,80
Соеві боби	321,02	60,46	320,11	60,52	319,01	60,54	320,51	60,78	320,21	60,77
Насіння соняшника	39,69	7,48	39,65	7,50	39,51	7,50	39,36	7,46	39,42	7,48
<i>Всього</i>	530,95	100	528,96	100	526,93	100	527,37	100	526,88	100

Діаграма 1.2. Світове виробництво олійних культур протягом листопада – березня 2015/16 звітного періоду у натуральних величинах, млн. тонн

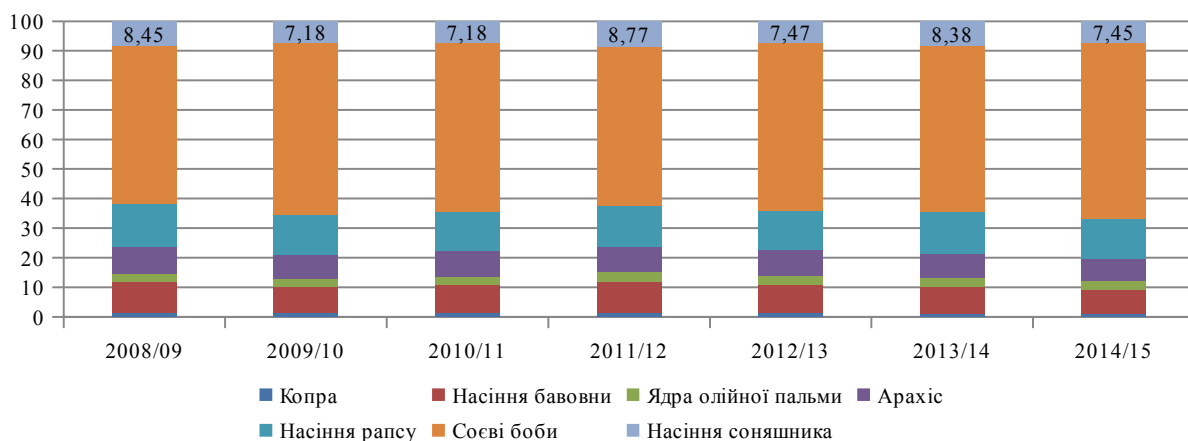

Таблиця 1.3

Частка олійних культур у загальному обсязі протягом 2008/09 – 2014/2015 звітних періодів, %

	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15
Копра	1,48	1,28	1,26	1,25	1,22	1,07	1,01
Насіння бавовни	10,36	8,82	9,63	10,74	9,71	9,04	8,26
Ядра олійної пальми	2,96	2,78	2,82	3,10	3,13	3,11	3,04
Арахіс	8,80	8,08	8,64	8,60	8,51	8,14	7,34
Насіння рапсу	14,58	13,64	13,14	13,75	13,39	14,24	13,44
Соеві боби	53,36	58,23	57,34	53,78	56,57	56,02	59,45
Насіння соняшника	8,45	7,18	7,18	8,77	7,47	8,38	7,45

Діаграма 1.3. Частка олійних культур у загальному обсязі протягом 2008/09 – 2014/2015 звітних періодів, %

Таблиця 1.4

Частка олійних культур у загальному обсязі протягом листопада – березня 2015/16 звітного періоду, %

	Листопад 2015/16	Грудень 2015/16	Січень 2015/16	Лютий 2015/16	Березень 2015/16
Копра	1,04	1,04	1,05	1,04	1,05
Насіння бавовни	7,49	7,35	7,19	7,17	7,18
Ядра олійної пальми	3,22	3,12	3,14	3,12	3,10
Арахіс	7,68	7,71	7,74	7,60	7,71
Насіння рапсу	12,64	12,77	12,85	12,83	12,80
Соеві боби	60,46	60,52	60,54	60,78	60,77
Насіння соняшника	7,48	7,50	7,50	7,46	7,48

Діаграма 1.4. Частка олійних культур у загальному обсязі протягом листопада – березня 2015/16 звітного періоду, %

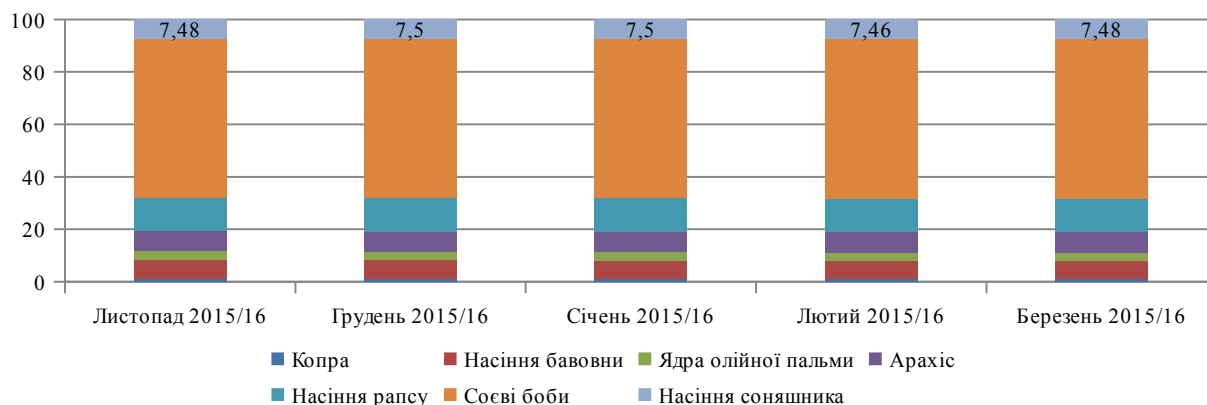

Табл.1.5. Світовий попит та пропозиція на насіння соняшнику в світі, млн. тонн

	Посівна площа	Початкові запаси	Виробництво	Імпорт	Експорт	Внутрішнє споживання	Кінцеві запаси
1993/94	17,63	0,63	20,62	1,89	1,91	20,43	0,80
1994/05	18,71	1,15	23,37	2,59	2,53	23,25	1,32
1995/06	20,45	1,32	25,75	3,40	3,10	25,36	2,01
1996/97	19,03	2,01	23,86	3,21	3,25	24,40	1,43
1997/98	19,15	1,43	23,30	3,17	3,02	24,08	0,81
1998/99	21,47	0,82	26,6	3,76	3,7	26,16	1,38
1999/00	23,03	1,38	27,14	2,04	2,25	26,30	2,00
2000/01	19,91	2,17	23,17	2,20	2,40	23,22	1,92
2001/02	18,83	1,92	21,42	1,11	1,20	21,33	1,92
2002/03	20,18	11,96	23,73	1,37	1,55	22,98	2,54
2003/04	23,01	2,54	26,59	2,19	2,26	25,75	3,30
2004/05	20,83	3,30	25,03	1,14	1,23	25,36	2,89
2005/06	22,79	2,89	29,85	1,38	1,52	29,17	3,44
2006/07	23,42	3,44	29,75	1,77	1,91	29,02	4,03
2007/08	21,01	4,03	27,02	1,23	1,46	27,11	3,72
2008/09	23,65	3,72	32,82	1,86	2,14	32,36	3,90
2009/10	22,91	3,90	31,37	1,48	1,55	32,52	2,96
2010/11	22,94	2,69	32,71	1,57	1,78	32,72	2,47
2011/12	24,57	2,47	38,65	1,64	1,93	38,24	2,58
2012/13	23,46	2,58	35,06	1,31	1,45	34,72	2,79
2013/14	24,14	2,79	41,62	1,51	1,95	41,10	2,86
2014/15	23,19	2,86	39,62	1,42	1,67	39,47	2,76
2015/16	22,85	2,76	39,42	1,21	1,32	39,91	2,15

Укладено за даними Oilseeds: World Markets and Trade / United States Department of Agriculture (USDA). – 2014 - 2016